

KOMÁROM és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és SZÉPIRODALMI HETILAP.

Megjelenik vasárnap reggel. Előfizetési ár: Helyben: Vidéken: Egész évre . . . 4 korona Egész évre 5 K 20 fill. Fél évre . . . 2 " Fél évre . . . 2 " 60 " Negyed évre . . . 1 " Negyed évre 1 " 30 " Egyes szám ára 12 fillér.	HIRDETÉSEKET jutányosan számítva a kiadóhivatal vesz fel. Apró hirdetések egyszeri közlése 10 szóig 30 fillér. — Minden további szó 2 fillérrel több. — Nyitási közle- mények jutányos díjazás mellett közöltnék.	Szerkesztőség: == Pandató-utca 680. szám. == Kiadóhivatal: "Pannonia" könyvkereskedés Baross-utca 74. szám. Kéziratokat nem adunk vissza.
--	--	--

II. évfolyam

1905. Március hó 26.

13-ik szám.

Lesz főgymnasiumunk!

— Városi közgyűlés. —

Örömet hirdetünk, régi vágyódásunk valóra válik. Komárom város minden rendű és rangu polgárának legfőbb kívánsága, a mi legfőbb törekvésünk, évtizedeken át hangoztatott óhajtásunk: a főgymnasium felállítása a teljesülés küszöbén áll.

Lesz főgymnasiumunk. Ez a két szó örömmel tölt el mindenkit, felvilanyozza a kedélyeket s a város boldogulásának, a polgárok jólétének, kulturális haladásunk biztató reménységének virágait fakasztja.

Annyi szenvedés, küzdelem és viszontagságos idők után, amelyet e boldogabb sorsra érdemes város lakossága átélt, egy szebb jövő hajnala dereng felettünk; egy reménységgel teljes kor-szak nyílik meg e kulturális intézmény létesítésével, mert hisz a szellemi művelődésnek és anyagi boldogulásnak képezi alapját a főgymnasium.

De szükségtelennek tartjuk ezuttal a főgymnasium nagy fontosságú kérdésének, városunk szellemi és anyagi fejlődésére való kihatásának részletenkénti fejtegetését, mert nincsenek a városnak egyetlen lakosa, aki át ne érezné e kérdés megvalósításának szükségét, sőt sürgős voltát, másrészt pedig a sajtó annyira felszinen tartotta a főgymnasium ügyét és sürgette annak felállítását, hogy felesleges lenne áldásos voltát itt most tovább is vitatni.

A város törvényhatósági közgyűlése szerdán délután egyhangú lelkesedéssel elhatározta a főgymnasium felépítését és annak költségeit is megszavazta. Okos és üdvös határozat ez. A közgyűlés minden tagját át hatotta az a tudat, hogy nagy cselekedetet visz véghez.

A főgymnasium ügyében 1897 évben kiküldött bizottság munkálatait a pénzügyi és jogügyi bizottság előterjesztése alapján, a tanács azon javaslatával terjesztette a közgyűlés elé, hogy reményli, miként a város közön-ségének az az óhaja, hogy a Szent-Benedek rendiek kis gymnasiuma főgymnasiummá emeltesse, a megvalósulás elé érkezik. A Szent-Benedek rend azon ajánlatot tette, hogy a főgymnasium telke és épülete fejében a kis gymnasiumát átengedi. A várostól évi 2000 koronát kér. A kérdés most egy

véletlen folytán került napirendre. A Szt.-Benedek rend és közoktatási kormány közt ugyanis a községi kis gymnasium főgymnasiummá emelése érdekében tárgyalások indultak meg, amiről Boncz Ferencz min. tanácsos utján értesült városunk. Ez sürgössé tette tehát a kérdés megoldását, mert ha Kőszeg megkapja a kormánysegélyt, akkor Komárom megint elesik a főgymnasiumtól. A város ezért nagyon helyesen és kötelességének megfelelően sietett a kérdés tárgyalásával.

A közgyűlés a tanács javaslata értelmében egyhangúlag elhatározta, hogy a főgymnasium telkét a volt női kórház telkét felajánlja, az épületet 320,000 korona költséggel felépíti, fentartásáról, szükséges kibővítéséről, esetleg újra építéséről gondoskodik, a gáz és víz bevezetését teljesíti, a világítást és vizet ingyen szolgáltatja, az épület és telekhez való tulajdonjogát azonban fentartja. Míután pedig a kijelölt telek a kórházalap tulajdonát képezi, annak leltári értékében való megvételére 22 ezer koronát, az építkezésre 200 ezer koronát megszavazott. Elhatározta továbbá, hogy 100 ezer koronával való hozzájárulást végett a vármegye közön-ségét megkeresi, a közoktatás ügyi kormányhoz pedig 50000 korona segélyt iránt tesz felterjesztést. A Szent-Benedek renddel s egyéb szükséges tárgyalások megtartásával, az épület tervének elkészítésével, nem különben a 200 ezer korona építési költség fedezetéről való gondoskodással a tanács bízott meg. A város közön-sége kikötötte még, hogy a Szent-Benedek rendnek átadandó főgymnasiumban a tandíj s egyéb tekintetben a felekezetek között semmi különbség nem tétetik.

A főgymnasium vezetéséről és tanerőkkel való ellátásáról a Szent-Benedek rend gondoskodik.

Városunknak ez évtizedeken át felszinen levő első rendű kérdése s kulturális fejlődésének hathatós tényezője tehát a megvalósuláshoz közeledik. A város közön-ségének, minden polgárának, jóakarójának erejét, tudását és befolyását mérlegre kell vetni és egyetértéssel — mert e tekintetben csakugyan nincs közöttünk nézeteltérés — azon kell munkálkodnia, hogy a közgyűlés határozata mielőbb testet öltson.

Nagyon üdvös volna, ha már az új iskolai év beálltával az ötödik osztályt itt tolytathatnák a tanulók. Ugy véljük, hogy egy fokozatos osztály számára, még ha a főgymnasiumi épület teljesen el nem készülne is, lehetne helyet találni.

Azt hisszük, hogy a vármegye közön-sége is teljes lelkesedéssel támogatja a főgymnasium ügyét s a közoktatási kormány, amely már is jeleit adta jóakarójának, szintén segítő keznyújt e kulturális intézmény létesítéséhez és a város által az állami érdekeknek hozott áldozatokat viszonzza.

Megérdemli ennek a városnak lakossága, hogy szebb napok virradjanak rá! . . .

A közgyűlésről tudósításunk a következő:

Rendkívüli közgyűlést tartott e hó 22-én városunk törvényhatósági bizottsága, a mely iránt közön-ségünk körében is igen élénk érdeklődés mutatkozott. A város lakosságának legfőbb kívánsága, a főgymnasium kérdése került szőnyegre, a melyért az itteni sajtó évtizedeken át lankadatlan kitartással küzdött. A bizottsági tagok csaknem teljes számban jelentek meg. Látható volt az öröm az arcon, hogy oly kérdés került szőnyegre, a melyért mindenki lelkesedik.

Sárközy Aurél főispán üdvözölve a törvényhatóság tagjait, jelezte a rendkívüli közgyűlés összehívásának szükségét, a melyet a főgymnasium kérdése tett sürgössé, felemlítette ugyanis, hogy a Szt. Benedek rend és közoktatásügyi kormány közt tárgyalások indultak meg a községi kisgymnasiumnak főgymnasiummá emelése érdekében és megtörténhetnék, hogy Kőszeg viszi el tőlünk. A tárgysorozat előtt megemlékezett még Meszlényi Gyula szathmári püspök haláláról, a ki hosszú időn át volt komáromi lelkészkedése alatt általános szeretetet és tiszteletet vívott ki s a vallásos egyetértésnek volt buzgó apostola, a törvényhatóságnak is tevékeny tagja. Halála alkalmával kegyelettel és hálával emlékezik meg róla s indítványozza, hogy emléke jegyzőkönyvbe iktatassék s részvét-irat intéztesse a szathmári főkapitánsághoz. Bejelentette egyuttal hogy temetésen a város közön-sége Sárkány Ferencz főkapitány és Kutschera József plebános biz. tag által képviseltette magát és az elhunyt ravatalára koszorút helyezett. Az indítványt a közgyűlés egyhangúlag elfogadta s a bejelentést helyeslőleg tudomásul vette.

Ugyancsak a tárgysorozat előtt felolvasta Gaál Gyula dr. főjegyző Tuba János levelét, melyben a f. hó 8-án tartott közgyűlésből kelt s 13 évi képviselői működése alatti munkálkodásáért köszönetet mondó határozatért köszönetét fejezi ki. A közgyűlés határozata még jogerőre nem emelkedett, a levelet azonban a közgyűlés tudomásul vette. A levél felolvasását az elnökség közlében, hol a tisztviselők foglalnak jó részt helyet, csendes tetszés is kísérte.

A régi rácztemetőben berendezett iskolai játszótér emelendő fedett csarnok építésére vonatkozólag szótöbbséggel hozott tanácsi javaslatot a közgyűlés egyhangulag elfogadta s az építés költségeire 4000 koronát szavazott meg a beruházási kölcsön terhére. A költségekhez a football club évi 100 korona hozzájárulást ajánlott fel. Az építés házi kezelésben történik meg.

Zdaril Ferencnének a város kötelékébe felvételét a közgyűlés kilátásba helyezte és ezzel 5 órákor azzal a boldogító tudattal osztott szét, hogy városunk kulturális fejlődését és anyagi boldogulását egy óriási lépéssel előbbre vitte.

Vitus táncz.

Minden kornak meg van a maga járványos, betegsége. Időnként kiüt az emberek között egy-egy újabb kórság; hol a nagyszás hóhortja, hol az igedek rángatódása, avagy az agyrendszer megbomlása folytán oly jeleket játszódnak le, a melyek szánalmas voltak mellett is kacagtatók.

A történelem számtalan esetet jegyezett fel, a melyek rendkívüliségüknél fogva ragadták meg a figyelmet. Ilyen volt a vitus táncz; az embereket görcsös rángatózás fogta el s örülettel járták a tánczot, míg össze nem roskadtak; majd a rajongásnak különféleképen

való s minden emberi józanságot megtagadó képtelenségekben nyilvánuló kitörései léptek fel járványszerűleg; az újabb időkben pedig némelyek az émelegős hizelgésben, az emberi hiúságoknak való tömjénezésben, egymás agyon dicsőítésében és dicséretében s a tányérnyalás művészetének hivalkodó fitogtatásában merítik ki erejüket. De egyeseken erőt vesz a vitus táncz is s lázas agygyal járnak körül a roskadozó rendszer épületének „oszlopát.”

Ahogy a csepürágók mutatványaival és a bukfenchányó komédiások hasravágódásával az ördög se törődik, épügy rá se hederitenénk arra az ámitásra, világbolondításra és rengeteg hazugságra, a melyet az „egymást dicsérjük” czég szelnek ereszt, ha ezt nem a város közönségének köpönyegébe burkolódva követné el, de így, mint a közéletnek őrt álló katonái s az igazságnak harcosai kénytelenek vagyunk a történeti hűség érdekében a szertelen dicsőítést a valóságnak megfelelőleg helyre állítani.

Hozzá vagyunk már szokva, hogy nálunk az emberi hiúságoknak való tömjénezésben kifogyhatatlanok, a kik a város ügyeinek intézését a maguk számára lekötötték, ismerjük azokat a törekvéseket, a melyek leplezett czélok szolgálatában a közönség félrevezetésére irányulnak, megtudjuk érteni a fanatikus makacsságot, a mellyel az összeserkadt rendszert feltámasztani akarják, de azt hittük, hogy nehéz álom, vagy valami rossz szellem üzi velünk szeszélyes játékát, avagy tréfa akar lenni, hogy ebben a városban „egy ember” dolgozott, minden jónak, üdvösnek a megteremtője, egyedül az ő szavára lett minden, neki köszönheti a város minden lakója, hogy boldog és megelégedett és ezt „sok ember, nagyon sok ember” a város közönsége köszöni neki.

„Egy ember dolgozott”? „Mindazon alkotásai e városnak, melyek közmívelődési, közgazdasági, általános köz- és társadalmi életünk szintjét” ellepik, tőle veszik eredetüket. Tünődünk, vajjon a sok ember mit csinált, mire való is volt a többi a városházán? Talán még olyanok is voltak, akik fizetést is kértek, sőt kaptak is. És mi gyarló halandók most tudjuk meg, hogy ezek talán nem is dolgoztak! A város lakossága sem dolgozott, hogy az alkotásokra elköltött százazereket kiizzadja? Mindazokért a nagy dolgokért, amelyek a jólétnek, boldogulásnak kiapadhatlan forrásaiként buzognak az „egy” érdemrendet, kitüntetést, szobrot, de még arcképet sem kívánt.

Mindezt nem tudta a világ! A Spitzer-Tuba-féle nyomdatermékeknek köszönhetjük a nagy felfedezést.

Semmi kifogásunk sincs az ellen, hogy a város közgyűlése köszönetet mondjon Tuba Jánosnak azon intézmények létesítése körül tett lépéseiért, amelyek a város polgárságának javára szolgálnak, de bátorkodunk kétségbevonni, hogy minden kulturális, közgazdasági és közegészségügyi intézménye e városnak neki köszöni létezését.

A klikk szócsövén át elhangzó dicséret, amely a márczius 8-iki közgyűlési határozatot kíséri, annyira neveléses, az ott felhozott állítások oly képtelenségek, hogy azokat már az utcasarki napszámos sem hiszi el. Szinte csodálatos, hogy a huszadik században még van aki azt gondolja, hogy olyasmivel ellehet ámitani az embereket.

De úgy látszik az emlékező tehetsége sem valami erős és sok mindent elfelejtett az egy ember szószólója. Lássuk csak, hogy a husz esztendei szántogatás barázdáiban mik is termettek s a hosszú időn át mily alkotások létesültek és mit kellett azokért a polgár-

KOMÁROM ÉS VIDÉKE TÁRCÁJA.

MÁRCIUS 20-ÁN.

Irtá: TUBA KÁROLY.

Nem is olyan régen ujongott a lelkünk;
Magyar szabadságnak születése napja:
Téged ünnepeltünk!
... Ünneplünk... gyászolunk. Ó, nem is áll másból
A mi sorsunk, mint a múlt ünnepléséből,
Sok... sok nehéz gyászból.
... Sir — vigad ez ország,
Szegény Magyarország!

Hullik, hulldogál a szabadság virága,
Szabadság virágunk dús gyümölcsöt termő
Ósalkotmány fája!
... Hol vagy hollós király, Hunyad dicsősége?
Országunkban dühöng: gyűlölség, pártviszály —
Nincsen áldás, béke!
Pusztul ez az ország,
Szegény Magyarország!...

A szivemben fájón dül a honfábat;
Nem derül... nem derül... a nagy magyar égen
Komor felhők szállnak;
Borongó kebellet nézek a jövőbe...
Ó ha a haldoklás „nemzeti nagylétünk”
Viszi temetőbe!
Beteg ez az ország,
Szegény Magyarország!

... Bús Magyarországnak van egy szent Mekkája,
Elküldöm a lelkem egy fohászkodásra,
Hó fohászkodásra,
Egész nemzet szive dobbanik ott össze,
Hogy azt a szent helyet hulló könnyeinek
Árjával förösse.
Sirat: K o s s u t h apánk,

Borul az ég alja, behunyta napszemét...
Te hű magyar néped forró vágyódásban
Sóhajtozik feléd.
Boldog... szabad népet alkotál belőle
S négy százados átka: a rossz szellem újra
Setteng körülötte.
Sirat: Kossuth apánk,
Szegény magyar hazánk!

Eszméd templomába alkuszok jövénem
Kik áldozni járnak idegen oltárhoz,
Hamis istenségnek...!
Az idő méhében vihar forrong... készül;
Haza sorsa kockán... Ó mi is lesz velünk
Igaz vezér nélkül?
Sirat: Kossuth apánk,
Szegény magyar hazánk.

Lángszavu apostol, bilincstörő sasunk
Nélküled koldusok... óh, be árvák, gyöngék,
Óh, be gyávák vagyunk!
Ki gyűjt szövétneket...! Úgy csügged a lelkünk...!
Kossuth apánk, ott a fényes magasságban:
Imádkozz értünk!
Beteg édes hazánk,
Szegény magyar hazánk!

MÁRCZIUS 15.*

Irtá: Dr. Nagy Ferencz.

(Folytatás és vége.)

Az urbéri terhek és a papitized, amely munkájuk gyümölcsét elvitte, éppen nem volt alkalmas arra, hogy arra ösztönözze őket, hogy gazdaságilag hasznosabb művelési eszközök alkalmazása által, földjeik jövedelme-

*Felolvasta a szerző, a város polgárságának márczius 15-iki ünneplésén.

zőségét emeljék, hiszen annak is földesuraik vennék hasznát. A munkára buzdító legnagyobb erőt a földszerzési képességet, a szabadtulajdont a törvény vevéen el tőlük, életük és munkájuk csak a mindennapi kenyér megszerzésére irányult. Következésképpen ennek a közgazdaság hanyatlása volt s a munka és munkások helyhez kötöttsége. A 48-as törvények ezen állapotot teljesen megszüntették. A föld felszabadult az urbéri terhek alól. Az állam megváltotta a földesuraktól az urbéri terheket s a papoknak a papi tizedért adott kárpótlás által tehermentes szabad birtokává vált a jobbágyság földje. A korlátlan rendelkezési szabadság mellett politikailag is megadta nekik az egyenlőséget, bevette őket teljesen az alkotmány sánczai közé, melytől eddig teljesen el voltak zárva.

A szabadság, egyenlőség és testvériség eszméje a legnagyobb diadalát a közteher viselés törvénybe iktatásával érte el. 900 éves törvénybe iktatott privilégiumát törölte el a nemességnek ezzel, a kilencz nemesi privilegiumon a legnagyobb részt ütötte. Eddig csak a jobbágyság fizette az adót s viselte az összes közterheket, a nemesség csak vérrel, katonával adózott hazájának.

Hogy mily fontos és következményeiben messzeható volt a közteher viselésnek kimondása, kitűnik Szemere Bertalannak november 29-én ez iránt benyújtott indítványából „amely nap a közös teher viselés elve kimondva és alkalmazva lesz, a napon lesz Magyarország alapja letéve másodsor.”

ságnak áldozni. Városunk életében igen emlékezetes nyomot hagyott hátra a Tóth Benő-féle 46000 forintos sikkasztás. Emlékeznünk még arra is, hogy a sikkasztó még csak szót sem fogadott és nem ment ki a monostori szőlőjébe s nem lőtte magát föbe. És a tóbenők szép számmal valának. A gőzfürdő is ezen idő alatt épült, ami potom 168 ezer koronájába van a városnak s oly nyereséges vállalat, hogy évenként rá fizet szépen. A fogyasztási adóhivatalnál is vagy 150—160 ezer korona kallódott el, de hogy terhel-e ezért valakit mulasztás, arra nem igen voltak kíváncsiak a városházánál.

Nagyon szép és üdvös alkotás volt, sőt szükséges — nem is vonjuk kétségbe, a községi iskola felépítése, ami közel százezer forintjába került a városnak. A polgári leányiskolát is sikerült tetemes áldozattal felépíteni az állam részére. Azt mondják, hogy hát ez a városi polgárság javára szolgál. Igaz, de állami intézmény.

A hajójavitó műhely céljaira sikerült a sziget alsó részét felajánlani ingyen, ami által évi 1600 k. jövedelemtől esett el a város.

A földműves iskola céljaira szintén sikerült oda ajándékozni 120 kat. hold legelőt, ami a gazdaközönség állattenyésztés e körül nem kis nehézségeket támasztott.

Szeszler Dávid jóvoltából városunkba jött a polgári fiúiskola Érsekújvárból, mert Szeszler ur már nem érezte magát jól Érsekújvárbán. Isten ments, hogy kisebbiteni akarjuk az iskolának közművelődésünkre való nagy fontosságát, csak keletkezésére és eredetére mutatunk rá.

A selyemgombolyító gyár is felépült, a mire 140 ezer koronát adott a város, a lenfonógyárnak pedig 200 ezer korona 2% kölcsönt adott és 38 ezer koronáért telket vásárolt.

Az 1848. XVIII. t.-cz.-ben biztosított sajtó szabadság tisztán a március 15-ének vivmánya. 1848 előtt a szellemi termék is, miként a jobbágyság röghöz kötött volt, az előzetes censori engedély, a szabad eszmék és felvilágosodás terjedésének útját állotta. Pedig óriási ereje van a szabadsajtónak, mert az egyéni szellem érvényesülésének a leghatalmasabb eszköze, általa a gondolat felszabadul a röghöz kötöttségtől, szabad szárnyalást nyer s mód nyílik neki arra, hogy önmagának érvényesülést szerezhesen.

Nem volna teljes a 48-as eszmék győzelme, ha az alkotmányunknak a jogfejlődésnek megfelelő átalakulásával nem járt volna, ha a népképviselő parlamenti kormányformát törvénybe nem iktatta volna.

Bár Magyarország mindig alkotmányos állam volt s már királysággá alakulásakor Árpádot a nemzet saját akaratából választotta királyává, aki így jogait a nemzettől nyerte, a Habsburgok tronrajutásával, alkotmányáért, törvényben biztosított jogaiért folytonos harcokat kellett vívnia. Az uralkodó állandóan távol lévén az országtól, a kir. helytartótanács, az udvari cancellária és kir. kamara útján gyakorolta kormányzati jogait, mely hatóságok nem tudtak a bécsi légkör nyomása alól szabadulni.

Pénzügyeinket számadás nélkül kezelték, idegen célra, idegen országnak adóztunk s nagyon gyakran ellenünk használták fel verjétkkel keresett adónkat. A tarthatatlan ál-

A Klapka-szobor felállításának érdemét nem vitatjuk el, ennek eszméjét azonban először lapunk szerkesztője vetette fel.

Nem tudjuk, de miután minden intézmény életre keltését a közgyűlés Tuba Jánosnak tulajdonítja, azt kell hinnünk, hogy ebbe a gázmű és vízvezeték létesítését is bele érti, pedig ha jól emlékeznünk ezekért már Domány Jánosnak mondtak köszönetet.

No hát ez a husz év az ő változatoságaival megérdemli, hogy a világtörténelemben külön korszakként jelöltessek meg.

A város szócsöve különben Tuba János nevezetes tényeként veti fel, hogy legelőször sietett szavát hallatni a képviselőházban a Boldoghy Gyula ellen elkövetett katonai merénylet ügyében. Legyünk igazságosak és világítsuk meg a dolgot. Köztudomású tény, hogy e kérdésben Nessay Pál függetlenségi képviselő szándékozott meginterpellálni a minisztert, de hogy a kormány az akkori izgult országos hangulatban az erősebb természetű interpellációt elkerülje, a kormánypárt hosszas rábeszélésére tette meg Tuba János az interpellációt és módot nyújtott a kormánynak a kérdés rövid elintézésére. Tehát nem Boldoghy szép szemeiért emelt szót, hanem egyéb indokok vezették.

Ezzel hát kár kérkedni és ezt talán maga sem veszi szívesen.

Szeretnők különben látni azt a sok embert, a nagyon sok embert, a melyik olyan eget hasogatón kiabál, hogy egy ember dolgozzon érte továbbra is, mert azt az utca gyerek sem hiszi el, hogy 25 ember utca sok ember: és ez a város közönsége, — a többi tisztviselő volt, — hiszen ez a bizottság tagjainak is csak alig több mint egyharmada. Azután nyílt és bebizonyított dolog, hogy a közgyűlés majd mindég ellentétbe helyezkedett a polgárság érzelmeivel; ezt január 26-ka is igazolta.

lapot Kossuth Lajos az 1848-iki országgyűlésen következőleg jellemezte: „Kimondom erős meggyőződésemet, miként a birodalom-beli nyugalom bomladozásának s ebből eredhető minden baj következményének valódi kútfeje a kormányrendszerben van. Természetelleni politikai rendszerek is soká fentartják magukat, mert a népek türelme s a kétségbeesés közt hosszú út fekszik; de végre is elkövetkezik a perc, midőn azokat tovább tartogatni akarni veszélyes volna; mert hosszú életük megérett arra, hogy meghalassanak. Tudom én, hogy az elvénhdet rendszernek, mint elvénhdet embernek, nehéz megválni az élettől, tudom, hogy fáj darabról darabra összedőlni látni, mit egy hosszú élet építgetett, de midőn az alap hibás, a dűlés fátuma kikerülhetetlen. És mi előttünk, kikre a gondviselés egy nemzet sorsát bizta, halandó ember gyarlóságai befolyást nem gyakorolhatnak. A nép örök és öröknek kívánjuk a nép hazáját is.“ — Hatalmas érvei a parlamenti alkotmány kivívására irányultak, eredménye a pénzügyi függetlenség Ausztriától, az országgyűlés megszámloltatási joga a kormány közegekkel szemben, a népszavazás útján választott parlamenti kormányzás és független felelős magyar miniszterium lett.

Ime azok a főbb vivmányok a 48 történetéből. Legmerészebb álmunk megvalósultak, azok az eszmék, a törvényhozás, a koronás király által szentesített törekvések lettek törvénybe iktatva, amik után évtizedek óta sovárgott a magyar s amelyek ezredéves

De az önértetnek és önbecsülésnek is mily nagy hiányaival lehet az, a kiért másnak kell dolgozni, micsoda gyámoltalansággal van az megverve; — a város közönségében, a polgárságban talán mégis van annyi erő, hogy maga is tud dolgozni.

Azzal a siránkozással, a mellyel a klikk lantosa pengeti hurjait, nem lehet elbüvölni a város lakosságát és nem lehet el-sikkasztani 535 választó polgárt.

Akármiilyen örületes tánczát járja valaki a dicsőítésnek, hogy lelkén könnyítsen, azon legfeljebb csak mosolyog a világ.

A ref. egyház közgyűlése.

Komárom, 1905. márczius 19.

A komáromi ev. ref. egyház Antal Gábor püspök és Konkoly Thege Béla főgondnok együttes elnöklése mellett vasárnap délelőtt 10 órakor tartotta meg a kollegium nagytermében évi rendes közgyűlését. Zsufolásig megtelt a közgyűlés terme és soha nem tapasztalt érdeklődéssel viseltettek az egyház hívei a közgyűlés iránt, amely szokatlanul izgatott hangulatban folyt le. Olyan zajos közgyűlése még talán soha sem volt az egyháznak mint az idejé. Hogy oly sokan jelentek meg az egyház hívei és oly rendkívüli érdeklődéssel vettek részt a közgyűlésen, annak egyedüli oka az új egyházi adókulcs megállapítása volt. A presbiterium által előterjesztett adókulcs tervezet ellen ugyszólván az egész közgyűlés állást foglalt, annak még csak a tárgyalásába sem akart bele bocsátkozni, noha alig volt a közgyűlésen egy-két olyan ember, aki tisztában lett volna a komplikált tervezettel; de azt mindenki érezte, hogy az nem felel meg az arányos teherviselés elvének. Igaz, hogy a jelenlegi kivetési mód egyáltalán nem nevezhető igazságosnak s a

alkotmányánál fogva feltétlenül megillették. — Sokat vesztettünk Világosnál, sokat feladtak jogainkból az idők kényszerhatása alatt a 67-es kiegyezés böles megalkotói, de egyet nem veszthettünk el, egyről nem mondhattunk le, nem vesztettük el a jogunkat arra, hogy a 48-ban megvalósított álmunk, a 48-as törvények teljes keresztül vittelét követelhesstük.

Ujra oly időket élünk, melyben a politikai ujjaalakulás felé halad nemzetünk. A 67-es kiegyezés alaptámaszai megingottak, a legnagyobb politikai tekintélyek nemzetünk függetlenségének böles harcsozai intézik el-lene napról napra a támadást. — De ismét azt az évszázados ellentállást találjuk fenn, a melyet már annyiszor és annyiszor tapasztaltunk.

De a márcziusi ifjak is ellenállásra találtak, Kossuth reformindítványát maguk a főrendek sem pártolták; mégis győztek a márcziusi ifjak s Kossuth indítványában felvetett reformeszmék törvényekké váltak.

Bizva az isteni gondviselésben, mely erőt adott a magyar népnek arra, hogy daczol gyakran dicsőséggel megküzdve ezer év pusztító viharával sértetlenül megőrizze állami szabadságát, függetlenségét és egységét az európai nemzetek közt, kell folytatnunk a harcot. Az ezer éves mult minden diosősége adjon erőt és kitartást a küzdelemhez, hogy közel jövőben a 48-as eszmék teljes győzelmében ünnepelhesstük méltóképen márczius 15-ét.

tehetősebb egyháztagnak éppen nem erejükhöz mérten viselik az egyház terheit, ellenben a szegényebb hívek súlyosabban vannak megadóztatva. Ez az állapot tette szükségessé az új adókulcs megállapítását, amelyre nézve már a múlt évi közgyűlés elé terjesztettek egy javaslatot, de az nem fogadtatott el s a presbiteriumnak adatott ki átdolgozás végett. Ez került most a közgyűlés elé. Ahelyett azonban, hogy egy százalékszerű kivetés terve készítettett volna, — noha a kivetés alapjául az egyháztagnak állami adója vétetik fel, egy 100 korona adót fizető tagra már háromféle százalékos szerint, vagyis 20 koronáig 25 százalékos, 25—50-ig illetve 30 koronára 20 százalékos, 50—100 koronáig 15 százalékos számítást vétezték tervbe úgy, hogy míg a 20 korona állami adót fizető egyén 25 százalékos a 100 koronát fizető $18\frac{1}{2}\%$ -al lett volna meg róva. Miután a tervezet e tekintetben homályos volt szükségesnek tartottuk itt ezt megismertetni, mert noha elvetették is a terv, sokan azért még érdeklődnek iránta.

A közgyűlés egyébként a következőleg folyt le:

Antal Gábor püspök üdvözölte a szép számban megjelent híveket s a nála már megszokott, bár ezúttal rövidebb, de nagyobb szabású beszédben vázolta az egyház életét és a közgyűlés feladatait s az Isten áldását kérve a közgyűlést megnyitotta és a tagok figyelmét kérte az elnöki jelentésre. Fehér Kálmán és Pongrácz Sándor a tárgysorozat sorrendjének megváltoztatása végett emeltek szót, mire a hitoktatói állás szervezése a zárszámadások után a költségvetést megelőzőleg vétezték fel.

Elsősorban Antal Gábor püspök a nagy gonddal és körültekintéssel s az egyházi élet minden mozzanatára kiterjeszkedő elnöki jelentést olvasta fel, a mely megemlékszik az adókulcs megállapításáról. Az egyház hitélete emelkedett, a templomba járás fokozottabb volt, különösen az ifjuság buzgón látogatta a templomot. A vallási buzgóság emelésére vallásos estélyek tartottak. Megemlékezik a jelentés a 3 szeretet vendégségről, a melyek rendezéséért köszönetet mond a rendezőknek és Konkoly Th. Bélának. A szeretet vendégségek jövedelme 600 kor. volt, a mi egyházi célra fordítottak. A ref. ifjusági egyesületről kedvezőleg nyilatkozik, a mely a vallásos érület ápolásának terén hasznosan munkálkodott.

Jókai Mór elhunytával az egyház gyászünnepélyt rendezett. Péczeli József és Tóth Lőrincz emléktáblájának leleplezését megünnepelte. Sárközy Aurél főispán 10 éves jubileumának ünnepelésében részt vett s presbiteriuma a tisztelgők sorában az ünnepeltnek szerencse kívánatát fejezte ki. Kiterjeszkedik a jelentés az egyház kebelében előfordult születési, házassági és halálmozgalmakra, itt említjük fel, hogy a múlt évben a ref. hitre áttért 15, kitérés volt egy esetben. Thaly Géza táblabíró, presbiter elhalálzásáról részvétellel emlékezik meg, s emléket jegyzőkönyvébe iktatja. Ugyancsak megemlékezik Mézes Zsigmond temetőről elhalálzásáról.

Az egyház híveinek jótékonyága sem szünetelt. Szász Géza műszaki tanácsos 100 koronát, Gulyás Jánosné pedig végrendeletileg 500 korona értékű ingatlant ajándékozott az egyháznak. A szegények istápolása terén áldásos működést folytatott a prot. nőegylet.

113 iskolás gyermeket ruházott fel 1434 korona 78 fillér értékben, 51 elaggott szegény 309 koronával segélyezett; iskolai tankönyvekre 108 korona 90 fillért adott. Köszönettel és elismeréssel emlékezik meg a jelentés özv. Baross Gáborné urnő 2000 koronás alapítványáról, melyet oly célból tett, hogy fele részének kamatai az urasztal terítők gondozására, amelyet különben életében ő maga teljesít, a másik felének kamatai pedig az egyház szegényházában levő szegények segélyezésére fordítottassanak. Antal Gábor indítványára a közgyűlés a nemeslelkű alapítónak, úgy a nőegyletnek köszönetét és elismerését jegyzőkönyvileg fejezte ki.

A két énekkar működéséről szintén elismerőleg nyilatkozik s fáradozásukért köszönetet mond. Bejelenti továbbá, hogy az ev. ref. és ág. ev. hitv. egyház közt folyt temető per befejezést nyert, a temető megosztására azonban a testvér egyház még nem nyilatkozott. Az elnöki jelentést a közgyűlés helyeslőleg tudomásul vette.

Áttért ezután a közgyűlés a múlt évi zárszámadásra, amely szerint 25277 kor. 65 fillér bevétellel szemben 23952 korona kiadása volt. A számadásokat a közgyűlés tudomásul vette s a számadóknak a felmentvényt megadta és munkásságukért köszönetet mondott.

A hitoktatói állás szervezésére vonatkozó javaslatot vita nélkül elfogadta a közgyűlés. Ez állásra már a múlt évben Varga Sándor segéd lelkész választott meg, a ki igazi keresztyéni buzgalommal és a legszebb sikerrel teljesítette a hitoktatást. E hitoktatói állás Varga Sándor személyéhez kötött 2400 korona fizetés és 500 K lakbér javadalommal rendszeresítettét úgy, hogy Varga Sándor a segéd lelkészi teendőket és lelkészi helyettesítést is tartozik ellátni. Az állás szervezése, miután a segédlelkészi fizetés és tanítói fizetés elesik, nem nagy terhet ró az egyházra, a gyermekek vallásos nevelése pedig a legjobb kezébe jutott.

A folyó évi költségvetés 23754 K 38 fillér szükséglettel állapított meg, mely az egyház bevételeiből akként nyer fedezetet, hogy 8838 K hiány egyházi adó útján vetetik ki.

Az adókulcs tárgyalása a legizgatottabb hangulatban indult meg s a szenvedélyek hullámai magasan csapkodtak. A tervezet 1, 2 és 3-ik pontját némi módosításokkal elfogadta a közgyűlés a 4-ik pont, illetve a kulcs megállapításánál — miután a kivetés aránytalanságát a felvilágosítások sem tudták eloszlatni, — a tárgyalás az egyház tagok tiltakozó zajában csaknem lehetetlenné vált. E tárgynál felszóltak Fehér Kálmán, Pongrácz Sándor, Rozs Károly, Mohácsy János, Tálos Lajos, Berinkey Bálint s még többen. Az erős vitának végre is Berinkey Bálint indítványa vetett véget, melyet a közgyűlés egyhangulag magáévá tett s a melynek értelmében Antal Gábor a közgyűlés határozataként kimondotta, hogy a szükséglet az egyház tagjainak állami adója alapján — a mi 41214 K 41 fillért tesz ki — egyenlő százalékos szerint vettessék ki, oly módon, hogy a házbéradó felerésze szolgál csak alapul, a keresetképes féfi családtagnak csak 24 éves kor elérével róvható meg s a vegyes házasságban levő nő — el nem különített adó esetén férje adójának $\frac{1}{4}$ része után lesz megadóztatható. A százalékos megállapítása s az adókulcs ekkénti megha-

tározása végett a kérdés a presbiteriumnak egy rövid időn megtartandó rendkívüli közgyűlés elé terjesztendő javaslat készítése céljából kiadatott s ezzel a közgyűlés délután egy órákor véget ért.

H i r e k.

VALAHOL MESSZE . . .

*Valahol messze, valaki vár rám,
Ha volna könnyem, de megsiratnám,
De megsiratnám!*

*Reményét bár ha sok év taposta
Felújult hittel csak vár naponta,
Csak vár naponta.*

*Ha lát suhanni egy gyenge testet
Erős, nagy szíve úgy össze reszket,
Úgy össze reszket.*

*Nyomába lépked, — roskad a lába:
Más! . . . Szóltan nyit be dult otthonába,
Dult otthonába.*

*Valahol messze, valaki vár rám,
Ha volna könnyem, de megsiratnám,
De megsiratnám!*

T A V A S S Z A L.

*Pipiske ugrál a barázdán,
Pacsirta fennen hirdeti,
Hogy megkezdődtek a természet
Gyönyörködte ünnepi.
És méltóan az ünnepésre
Ki-ki új mezbe díszleg:
Zöld bársony és selyem borítja
A fákat és a földeket.
A folyó hideg keble enged,
A hogy a nap ölébe dől,
Lila virág illata szállong
A rét, a völgy s bokor felől.
— És én járok celtalan merre
Fut-fut előttem az utam,
Tarka sereg nyomomba lépked,
Fülemben sugdos untalan,
Elhessegeti homlokomról
A sötét szárnyú énekest
A mely borongó bús dalával
Sóbet szakít, szívet repeszt
És elhitei, bebeszél
A mit idáig tagadtam én —
Hogy igaz boldogság teremhet
A fájó emlékek helyén.*

Misuttané M. Anna.

Kérjük lapunk azon olvasóit, akik az előfizetési díjat még nem küldték be, vagy azal hátralékban vannak, szíveskedjenek kiadótalunkhoz mielőbb beküldeni, mert kötelezettségeinknek mi is csak úgy felelhetünk meg, ha amugy is a legmérsékeltében megállapított előfizetési díjak pontosan beérkeznek s nem leszünk kénytelenek azokat szorgalmazni.

— **Meszlényi püspök temetése.** Meszlényi Gyula szatmári püspök temetése kedden óriási részvét mellett ment végbe Szatmáron. Kossuth Ferencz, mint tudva van szintén elakart menni a temetésre, de betegsége miatt orvosai nem engedték el. A temetésen igen sok előkelőség és küldöttség jelent meg. Nagykároly, Nagybánya, Máramaros-sziget, Munkács, Ungvár, Debreczen városok,

Hajdu, Bihar, Máramaros, Bereg, Ung, Szabolcs, Abauj és Szabolcs vármegyék küldött-ségileg képviseltették magukat, Komárom város képviselőjében Sárkány Ferencz és Kutschera József vettek részt a temetésen s a város koszoruját letették a boldogult ravatalára. A gyászszertartást Várossy Gyula székesfejérvári püspök végezte fényes segédlettel, amelyben az egyházmegye összes papsága és növendékpapsága részt vett. Az elhunyt hamvait a szatmári temetőben az e célra épített kriptába helyezték örök nyugalomra. Itt említjük meg, hogy a nemeslelkű főpap nem feledkezett meg a Komáromi kat. egyházzól sem és 13000 koronát hagyományozott neki.

— **Anyakönyvi kinevezés.** A m. kir. belügyminiszter Wittek János segédjegyzőt a dunaalmási anyakönyvi kerületbe anyakönyvvezető helyettesé nevezte ki és a házassági anyakönyvvezetéssel s a házasságkötéseknél való közreműködéssel megbízta.

— **Gyászhir.** Egy jótékony szív megszünt dobogni, Sabran de Pontevés Eleazár hercegasszony sz. Kálnoky Adél grófnő kedden reggel hosszas betegség után 61 éves korában csicsói kastélyában örök álmra hunyta le szeméit. A boldogult nemesszívűségével a Csallóközben általános tiszteletet vívott ki. Emlékét Csicsón és Nagymenyeren iskolák építésével örökítette meg, a templomot újra építtette. Halála igaz részvétet keltett. Hült temető Latovicba szállították, hol a családi sírboltba helyezték örök nyugalomra. Áldás lengjen emlékezetén.

— **Tanári vizsga.** Stengl Nep. János az itteni Szt. Benedekrendi gymnasium tanára a budapesti tudományegyetem bölcsészeti karán a pedagógiai vizsgát jó sikerrel letette s középiskolai tanári oklevelet nyert.

— **Halálozás.** Ismét egy derék és szorgalmas polgára hunyt el városunknak. Kovács Károly szikviz gyár tulajdonos, hosszas sorvasztó betegség után 59 éves korában mult vasárnap jobb létre szenderült. Temetése kedden délután 4 órakor igaz részvét mellett ment végbe nagy gyász pompával. A temetésen a Komáromi Vendéglősök és Kávésok ipartársulata testületileg jelent meg s az elhunyt ravatalára koszorút helyezett. A boldogult nagy számú végtisztesség tevő közönség kísérte ki örök nyughelyére, hol mélyen lesújtott zokogó családja vette körül sírját. Béke legyen az elhunyt porai felett, gyászoló családjának fájdalmát pedig enyhítse az igaz részvét.

— **Gazdasági előadások városunkban.** A Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége, karöltve a Komárommegyei Gazdasági Egyesülettel, a földmivelésügyi miniszter anyagi támogatásával mult szombaton és vasárnap gazdasági előadásokat rendezett, amelyeken a megye intelligens gazdái közül mintegy százan vettek részt, köztük Sárközy Aurél főispán, Baranyay Géza, a gazdasági egyesület alelnöke, Czobor Gyula primási uradalmi felügyelő, Ghicz Dénés alispán, Rozgha Béla, Darányi Ignác uradalmiak tisztartója, Ruttkay Béla, Dömötör Béla, Szalay Béla, Losonczy Elemér, Weinmer Kálmán, Wimmer Béla, Világhy János nagybirtokosok, Domány János polgármester stb. Az előadások előtt Sárközy Aurél kir. és cs. kamarás, főispán üdvözölte a hallgatóságot s az előadó magyaróvári gazdasági akadémiai tanárokat. Szilassy Zoltán O. M. G. E. titkár, országgy. képviselő vázolta azután az előadások célját és tolmácsolta az O. M. G. E. üdvözlését a megjelent gazdáknak. Az előadások sorát Cselkó István kezdte meg, aki a takarmányozásról érkezett. Utána Hensch Árpád ismertette azokat a mezőgazdasági változásokat, amelyek a külön vámterület esetén előreláthatók s melyeknek bekövetkezése a mezőgazdasági termelésnek is át kell alakulnia, amikor is a gazda jövedelmét a fokozottabb

vámvédelem segíti elő. Ujhelyi Imre a tejgazdaságról, Rázsó Imre a gőzekeművelésről, végül Szilassy Zoltán a szövetkezetekről tartott előadást. Szombaton az előadók tiszteletére Sárközy főispán ebédet adott, vasárnap este pedig az előadások végeztével társasvacsora volt a Magyar Király szállodában, amilyen számos felköszöntőt mondtak.

— **Népkönyvtár.** A földmivelésügyi miniszter a nagyantani gazdakörnek 100 kötetből álló népkönyvtárt és szekrényére 20 koronát adományozott.

— **Névmagyarosítás.** A m. kir. belügyminiszter Skuter Gyula nemesócsai elemi iskolai tanító csaiádi nevének „Sziklávári“-ra kért átváltoztatását megengedte.

— **Kereskedő ifjak közgyűlése.** A komáromi kereskedő ifjak egyesülete e hó 26-án d. u. 3 órakor a városháza nagytermében tartja meg évi rendes közgyűlését.

— **Térzenék.** Április hóban minden vasárnap déli fél 12 órakor térzene lesz a parkban husvét vasárnap kivételével, e helyett hétfőn lesz térzene. Májustól kezdve pedig hetenként két napon kedden és pénteken d. u. fél 6 órakor kezdődnek a térzenék.

— **A postautalványok magyarsága.** A kereskedelemügyi miniszter, számos panasz felmerülése folytán elrendelte, hogy a postautalványokon a szavakkal kifejezett összeg az állam hivatalos nyelvén legyen kiírva, vagyis magyarul; mert a magyar postahivatalnok csak az állam hivatalos nyelvét tartozik érteni. Helyesen van!

— **Gyermekekrontrók.** A legundokabb bűnek, a legaljasabb erkölcsi romlottságnak fekélyei mutatkoznak Komáromban, a kisgyermekleányokkal való erkölcsstelen üzérkedés nyomaira talált rá a rendőrség, pokol tüzére való kosaras asszonyok csábítják el a 11, 12, 13 esztendő leánygyermekeket és vetik bele abba a fertőbe, a hol az erkölcs gyilkosok karmai között a gyermekek lelkiileg, testileg örökre nyomorultakká lesznek. Ezek a névtelen „urak“ rosszabbak a rablógyilkosoknál, mert azok csak az életét és vagyonát rabolják el, ezek pedig a lelkét is meggyilkolják a gyermekeknek. Csütörtökön reggel három 11—13 éves kisleány került a rendőrségre, a kik a leggyalázatosabb erkölcsstelen merényletnek estek áldozatul. Nem akartuk el hinni, de alig kételkedhetünk benne, mert arról is értesültünk, hogy az ügy már a kir. ügyészségnek is tudomására jutott. Hogy kik a gaz gyermekrontrók azt a legnagyobb utánjárás daczára sem tudhatuk meg. Bizzunk azonban a rendőrség és kir. ügyészség erélyességében, hogy a menynyire hatalmában áll kideríti a valóságot és e fekélyektől megtisztítja a várost. Családok boldogsága, nyugalma s a gyermek leányok egész élete forog veszélyben.

— **Gutai ügy a járásbírósnál.** A gutai ismert esetből kifolyólag Rogrún Edéné és Hutter Dávid gutai izr. tanító közt felmerült becsületsértési ügyben a komáromi kir. járásbírósnál Weszelovszky János aljárásbíró előtt csütörtökön folyt le a tárgyalás. Hutter Dávid ugyanis becsületsértés miatt emelt panaszt Rogrún Edéné ellen, amire ez viszont becsületsértés miatt panaszolta be Huttert, akinek védőjeként Nagy Ferencz dr. ügyvédjelölt jelent meg. A tanúk kihallgatása után dr. Nagy Ferencz kérte Hutter felmentését, miután Rogrún Edéné sértéseire jogos felháborodásában használta azon kifejezéseket, hogy az csak paraszthoz illik. A bíróság azonban a jogos felháborodást indokul nem fogadta el s mind a két félt 20—20 korona büntetésben marasztalta el. A felek ez ellen felebbezést jelentettek be s így az ügy második felvonása majd a felebbeviteli bíróság előtt fog lejátszódni. Kíváncsiak vagyunk, hogy a gutai események ez első felvonása után miként nyer befejezést az a kinos ügy, amely nemcsak a bíróságokat, hanem a közvéleményt is erősen foglalkoztatja.

— **Társas vacsora.** A Komárom—ujszónyi betegsegélyző és temetkezési egyesület a mult héten 25 éves fennállása alkalmából igen sikerült és barátságos társasvacsorát rendezett Fehér János vendéglőjében. Az egyesület vezetősége teljes számban és igen sok vendég jelent meg a lakomán, amelyen a legvidámabb hangulat uralkodott. A vendéglős magyaros konyhája kitett magáért, az izletes borju pörkölt és turos csusza s hozzá még Fehér János zamatos tiszta bora a vendégeknek nemcsak elismerését vívta ki, hanem igazán vig hangulatot teremtett. Sikerült felköszöntőkben természetesen nem volt hiány. A társaság az éjjeli órákig maradt együtt.

— **Vonat kerekei alatt.** Borzasztó módon vetett véget életének e hó 20-án hétfőn este Szabó Zsigmond komáromi lakos 51 éves munkás, a monostori vasuti bejárónál az este 5 óra 52 perczkor beérkező bécsi személyvonat elé vetette magát a bejáró előtt mintegy háromszáz lépésnyi távolságra. A vonat kerekei felső testrészt egészen keresztül metszték és karját levágták, a test többi részét annyira összetépték, hogy csafatokba szedték le a husdarabokat a vonat kerekeiről. A szerencsétlen ember egy idő óta már egészen a züllesztésnek indult s valószínű, hogy nem józan állapotában követte az öngyilkosságot. Testrészeit áthozták a városba s itt temették el.

— **Megnyílik a tánciskola.** Eibenschütz Béla főv. okl. táncitanító, híres Boston táncos és tanító, a ki már több éve tanítja Komáromban az ifjúságot, az idén április 3-án nyitja meg táncanfolyamát Maitz Rezső vígadó nagytermében. Minden évben nagy siker koronázta ezideig működését, de az április 3-án kezdődő tanfolyam felül fogja mulni az előző évek sikereit, mert ebben a curzusban tanítani fogja a legújabb szalon táncokat, u. m. zsentri (stingli), Bostons, magyar négyest és disz palotást. Beiratkozni már most lehet Freisinger Mór könykereskedésében.

— **Munkás szöktetés.** A lelketlen kivándorlási ügynökök nemcsak csábítják, hanem szöktetik is a munkásokat. A napokban az itteni rendőrség hat szöktetett munkást tartóztatott vissza, a kik Hannoverbe akartak menni. Két, Győrből kitiltott egyén, egyiknek nevét a rendőrség titokban tartja, Győrbé belopódzott s hat munkást megszőktetve vasutára ültetett. A rendőrség figyelmét úgy akarta kiélemezni, hogy a 6 ember közül kettőt Ácson, kettőt Komáromban, kettőt Ószönyön szállított le, az itteni állomáson levő rendőr előtt azonban a két munkás feltűnt, akiket valla-tóra vett és így derült ki a szöktetés s intézkedett valamennyinek visszatartása iránt. Az egyik szöktetett a rendőrség letartóztatott és tegnap hazatolonczolták.

— **A Nap.** Példátlan sikerrel egy csapásra hódította meg A Nap a közönséget. Frissesége, elevensége, erős, becsületes ellenzéki hangja, tiszta demokratikus politikája, merész, kitartó és szenzációs küzdelme az alkotmányos szabadságért és a kormány erőszaka ellen, rovatainak bősége, az egész lap eleganciája és kedvessége teljesen meghódították A Nap számára a közönség szívét. A Nap ezenfelül a legolcsóbb napilap; előfizetési ára negyedévre csak 4 kor., egy hónapra 1 korona 40 fillér. A Nap valamennyi ujság megelőzésével a legkimerítőbb tartalommal már kora reggel megérkezik az összes vidéki városokba. A Nap felelős szerkesztője: Braun Sándor, főmunkatársa: Ábrányi Emil. Politikai cikkcinek nagyrészt dr. Vázsonyi Vitmos országgyűlési képviselő írja. A Nap szerkesztőségének tagjai: Bródy Mihály, Csizmadia Sándor, Csergő Hugó, Cholnoki Viktor, Feld Aurél, Gergely István, Dr. Hajdu Miklós (segédszerkesztő), Hacsak Géza, Holló Márton, Holló Vilmos, Józsa Antal, Kemény Simon, Nádas Sándor, Pásztor Árpád, Székely Miklós, Szabolcs Bálint, Dr. Vázsonyi Vilmos. Mutatványszámot készségeggel küld A Nap kiadóhivatala: Budapest, Rökk Szilárd-utca 9.

— **Tej a pálinkázástól való elszoktatásra.** Augsburgban, mint egy berlini szaklap írja, a központi tejcsernok a tőzsdékben olcsó jegyfüzeteket árultat, melyek ellenében minden tejcsernok kiszolgáltatja a megfelelő tej mennyiséget. Így jött divatba e városban, hogy ilyen tejtartalványokat adnak a kéregetőknek pénz helyett, mely legtöbbször a pálinkás boltba tuszkolja be őket. A tejfogyasztás emelkedéséből biztosra veszik, hogy ez az intézmény mind jobban be fog válni s máshol is utánzásra talál. Reméljük, hogy nálunk is.

— **Gyakorlati eljárás.** Versec, Fehértemplom s mondhatni az ország egy nagy része igazán bámulatos módon mutatnak példát a házak eleje és végeihez ültetett szőlőlugasokkal. Egész őszre, egész télre való szőlőt, bármily nagy család részére házaik falán természetik meg, hol az hidegtől is mentve van. Ezen eljárás most az egész országban megindult s minden vidék rohamosan követi a jó példát. De minthogy ehhez nem mindenik szőlőfal alkalmas, felhívjuk olvasóink figyelmét mai számunk hirdetési rovatában ábrán is bemutatott „Szőlőlugast ültessünk minden ház mellé” című hirdetésünkre.

— **Méhészeti kurzusok.** A gödöllői állami méhészeti gazdaságban ez évben hat gyakorlati kurzust rendeznek és pedig május hó 1-től 21-éig földmiveszgezdák, május 22-től június hó derekáig erdőőrök, június 15-étől 28-ig lelkészek, július 1-től 21-ig és július 21-től aug. 13-ig néptanítók, végre aug. 18-tól 31-éig nők részére. A kurzus tisztán gyakorlati célú, a méhtenyésztés ismereteinek elsajátítása és kaptárkészítés háziipari uton. Aki a kurzusokon részt vesznek, ingyenes ellátásban és akik erre reflektálnak, félúti utazás kedvezményében részesülnek. Minden kurzusra 20—20 hallgató vétetik fel és mindig az illető kurzust megelőzőleg egy hónappal kell előbb a felvételre a földmívelésügyi miniszterhez folyamodni.

— **Mint minden évben,** úgy az idén is nagyértékű karácsonyi ajándékkal fogja megjelenni előfizetőit a Pesti Napló. Ez a kitünően szerkesztett, élénk és tartalmas lap minden egyes alkalommal bámulatos és elragadtató kéltett ajándék-albumaival előfizetői körében s ezek évről-évre sok ezer új előfizetőt hódítottak e lapnak, mert azok valóban úgy a tartalom becseré, mint a kiállítás pompájára nézve felülmulnak minden várákozást. Az idén a Pesti Napló „Modern Magyar Festőművészek” című albumot fog küldeni előfizetőinek, melynek előkészítő munkálatai már serényen folynak. Ez az album fényben és tartalomra nézve még az eddigieket is felül fogja mulni és ingyen fogja megkapni a Pesti Napló minden előfizetője, aki addig legalább félévet befizetett és egy további fél évi előfizetésre magát kötelezte. A Pesti Napló előfizetési ára egész évre 28 kor. — félévre 14 kor. — negyedévre 7 kor. — Mutatványszámot szívesen küld a kiadóhivatal, Budapest, VI., Andrássy-ut 27.

— **Fontos Amerikába utazóknak.** A magyar kormány az Amerikába való utazást most már Brémán át is megengedte. Fiumén át Amerikába szülő utlevelek most már Brémán át is érvényesek, ha az illető utas egy Bremennek szülő hajójegy birtokában van. Aki Brémán át akar utazni, annak okvetlenül kell otthonról 20 koronát előre Bremenbe előlegnek beküldenie, mire rögtön megküldetik a hajójegy.

Jóegészségű és munkaképes munkások, akik az amerikai rendeltetési helyig szülő vasuti jegyet kifizették és azonkívül még 50 koronát készpénzben felmutatni tudnak, Amerikában bebocsátást nyernek. Akinél barátjai vannak Amerikában, hozzá magával azok címét.

Szenvedőleg vagy egyéb testi fogyatkozásban szenvedők, 50 évnél idősebb személyek vagy olyanok, akik valamely Amerikában levő gyárral szerződést kötöttek, mely szerint ott bizonyos meghatározott bérért dolgoznak, Amerikából visszautasítottak.

Ratiborban valamint Bremenben minden kívándorló megvizsgáltatik, mindenki tehát, a ki Bremenben hajóra felszáll, előreláthatólag Amerikában bebocsátást nyer.

— **Egy ujság jubileumi ajándékai.** Az egész magyar zsurnalisztikát és az egész magyar közönséget nevezetes módon érdeklő jubileumot ül legközelebb a fővárosi sajtó egyik legtekintélyesebb és legnépszerűbb organuma. Áprilisban lesz ugyanis negyven éve, hogy fönnáll az Egyetértés, mely minden időben lelkes szöszölője volt a nemzet igazainak és melynek az élén Papp Zoltán orsz. képviselő áll, mint főszerkesztő. A lap szépirodalmi főmunkatársa Eötvös Károly. Akik figyelemmel kísérték az Egyetértést azt tapasztalhatták, hogy ez a briliánsan megszerkesztett fővárosi lap ujabban fokozottabb mértékben iparkodik kielégíteni olvasóközönséget, úgy, hogy most minden rovata a lehető legmasabb színvonalon áll. Gyors, megbízható és alapos információk jellemzik az Egyetértést, mely azonban minden egyes közleményénél rendkívüli gondot helyez az élvezetes és tökéletes irodalmi formára is. A lefolyt politikai válság idején a legnagyobb magyar lapban, az Egyetértésben egymás után szó-laltak meg országos hírnevű politikai kapacitások. Április végén lesz negyven éve, hogy ez a kiváló hirtlap fönnáll. Ez alkalomból föl hívjuk olvasóink figyelmét azokra a rendkívüli kedvezményekre, melyeket az Egyetértés előfizetőinek nyújt. Minden előfizető teljesen díjtalanul megkapja ugyanis a „Magyar Szalon”-t, ezt az előkelő képeshavi folyóiratot, melyet Hevesi József és dr. Falk Zsigmond szerkesztenek. Egy-egy vasikos kötet a Magyar Szalon minden száma, úgy, hogy tehát az Egyetértés előfizetői évenként 12 kötetet kapnak teljesen díjtalanul. A jubileum alkalmából teljesen ingyen kap továbbá az Egyetértés minden előfizetője egy-egy díszes és elegáns újságtartót, hogy kényelmesebben olvashassa a lapot. A negyven éves jubileumot azzal ünnepli meg az Egyetértés, hogy május 1-én mintegy 250 oldal terjedelmű ünnepi számot ad ki, mely Magyarország legillusztrisabb közéleti szereplőinek cikkein kívül, a legkiválóbb festőművészek illusztrációit és a legkitünőbb belletristák szépirodalmi dolgozatait fogja tartalmazni. Egy ilyen 250 oldalas Egyetértés egész kis könyvtárral ér föl és ugyanannyit jelent, mintha egy kisebb alakú lap 500—600 oldalt nyújtana. Mindezekben a kedvezményekben díjtalanul részesül az, aki az Egyetértésre egész évre 40 koronával, félévre 20 koronával, vagy negyedévre 10 koronával előfizet. A jubiláris számot ötven fillérnek levéltételekben való beküldése ellenében azoknak is megküldi a kiadóhivatal, (Budapest, IV. Vármege-utca 11.) akik nem előfizetői a lapnak. De e tekintetben előjegyzések már csak néhány napig fogadhatók el.

— **Ujfajta hal a Balatonban.** A Balaton halfajtainak gyarapítására a harcsák családjába tartozó, de amerikai eredetű hal került mesterségesen e hét folyamán a Balatonba. A hal neve törpe harcsa, a harcsák között a legkisebb, nem hosszabb 46 cm-nél. Hazájában Catfish a (macska hal) néven ismerik, nálunk tudósaink aranyárga volta miatt szürke tönussal fátyolozott Amiurus nebulosus-nak keresztelték el. A tatai tógazdaságból e hó 18-án 2480 darab került a Balatonba. Ezzel akarják a Balatont e halfajttal benépesíteni. Jó tulajdonságai a következők: A törpe harcsa akadálytalanul tenyészthető nemcsak pontyok és compók között, de még csukák mellett is, igen szívós természetű hal, keményebb a compónál, betegséggel és élősdiekkel szemben felette ellentálló és husa jóízű. Landgráf János orsz. halászati felügyelő, Purgay Pál halászati igazgató, Hirsch Alfréd dr. az iharosi tógazdaság tulajdonosa és Bariss Gyula halászati igazgató a Zala gőzösről osztották szét a halakat a Balaton különböző részeiben.

— **Husvétii képeslapok** megérkeztek óriási választékban, magyar és német szövegezéssel a „Pannonia” papírkereskedésbe. Chromo, fénynyomat, autochro, kézzelfestett és brom kivitelekben.

Anyakönyvi hírek.

márczius 4—22-ig.

Születések:

Vilcek Géza, Lémics Mihály, Csapó József, Juhász Aladár, Kopsa Karolin, Goda József, Komáromi Gizella, Árvai Erzsébet, Molnár Gábor, Vornik József, Lengyel József, Baráth Mihály, Futó Mária, Árvai András, Sárkány Juliska, Péntek Mária, Andrási József, Tóth Árpád, Broczki Gyula, Zsevinetz Emil, Mike Ida, Sulacsik Dénes, Kathona János, Orbán Irén, Gulyás Julia, Halics Mária, Vida István, Belkó Erzsébet, Eszényi Sándor.

Házasságok:

Marató Gyula és Sursek Ilona, Molnár Mihály és Pinke Erzsébet, Magli István és Zsargó Gizella, Szórád Ferencz és Horváth Teréz, Paulik István és Schlitzki Mária, Móricz Gyula és Pap Mária, Szathmáry Gyula és Kari Mária, Herczeg János és Pálfi Anna, Morvai János és Tóth Lidia, Körmendi Zsigmond és Koss Zsuzsanna, Szénassy Jánosné.

Halálozások:

Kovács Albertné 43 év., szivhüdes, Lipkovitz József 28 év., öngyilkosság, Soós Károlyné 24 év., gümőkór, Turbacs Józsefné 81 év., aggkor, Brusch Erzsébet 7 hó., hörgőlob, Langschadl Mária 3 hó., görcsök, Mándics Sándor 8 hó., görcsök, Esztenyás József 14 nap., görcsök, Adler Adolfné 72 év., tüdőlégdaganat, Magyar Antal 20 nap., tüdőgyulladás, Kádár Margit 4 hó., hörgőlob, Elek Ferenczné 62 év., szivbaj, Komjáthi Pálné 75 év., aggkor, Levit Lajos 90 év., aggkor, Herbent Gábor 49 év., tüdőlob, Grünfeld Vilmos 21 év., gümőkór, Dobos Istvánné 75 év., aggkor., Paál Ferencz 2 év., aggkor, Kremmer Katicza 15 hó., tüdőlob, Schwan Ferenczné 69 év., aggkor, Adler Simonné 76 év., aggkor.

Felelős szerkesztő: **Berinkei Bálint.**

Nyomatta a kiadóhivatal: **Pannonia** könyvnyomda.

Szerkesztői üzenetek.

P. A. S.-nak Bpest. Felszólítás az elkésésre nézve legjobbkor jött, még 2 perc s ott maradok lekésve a vonatról. — De az élvezetes estét nem is lett volna oly nagy ár az elkésés, mert mondhatom kevés oly jól eltöltött este emlékezem. Igéretük beváltását, hogy husvétkor meglátogatnak bennünket, — elvárjuk — és biztosan számítunk rá. Pál! Mindjártuknak üdv.

UDIVLO. Mint értesülök KGEYGA aznap nem M-TDZNTT GI hanem rokonai KNRGBGO P.-o UDRDAT, igen ám! De mi lett akkor a 116. számmal? Hogy GRZL UDEDT MJHGIYGP? Apropó! Mi igaz a nagybácsi meséből? s az éjféltutáni nagy álmodásból? Amint látszik könnyen le hagyta magát beszélni a TNVDBB MTDZDS-RNI és ott maradt 2 napig, pedig DZ GO IGVGIGZNDIPNU már ott várta MJHGIYGO mert már hétón elküldtem. Reményem megtartja ígértét s vdiészni TNBBSZNR, EYDKRDO és BNVBGGGO. Addig is üdzölet s sok

Nyilt-tér.

Köszönetnyilvánítás.

Mindazoknak, kik felejtethetetlen férjem illetve szeretett atyánk

KOVÁCS KÁROLYNAK

f. évi márczius 19-én történt elhunytá alkalmával részvétüknek kifejezést adtak, s ez által sajtó szívünk fájdalmát enyhíteni igyekeztek, továbbá mindazok, a kik temetésén megjelentek, de különösen a komáromi vendéglősök, koresmárok és kávéoskó ipartársulatának igaz részvétükért ez uton is fogadják hálás köszönetünket.

Komárom, 1905. márczius 23.

A gyászoló család.

HIRDETÉSEK.

„VERITAS“ Inform. Részvény-Társaság
Budapest, Andrassy-u. 6. sz.
feltétlenül megbízható információkat ad, szemé-
lyi, (előlet, jellem stb.) családi és vagyoni
viszonyokról. Egy tudakozódás ára K 4'30.

Üzlet megnyitás.

Van szerencsém a n. é. közönséget ér-
tesíteni, hogy a **Kis Baross-utcai
Fried-féle házban hétfőn, folyó hó
20-án**

liszt üzletet

nyitottam, hol **saját őrlésű lisztjeimet**
árusítom.

A n. é. közönség támogatását kérve,
vagyok

teljes tisztelettel

Losonczy Lajos
műmolnár.

A miniszteri határozattal
hatóságilag engedélyezett.

„ÉRTESÍTŐ“ iroda
Budapest VI. Szondi-u. 28

**Eszközöl és közbenjár mindennemű ka-
tonai, illetőségi, honosítási, házassági,
közigazgatási és kölesön ügyekben.**

Értesítéssel díjtalanul szolgál, levélbeli meg-
keresésekhez válaszbélyeg melléklendő.

Jorgó János órák,
gyári raktár; Wien III/4. Rennweg Nr. 75/B.

Levelezőlap elegendő, hogy gaz-
dagon illusztrált árjegyzékemet ingyen
és bérmentve megkaphassa, olcsó be-
vásárlás czéljából. Az üzleti eljárás szí-
goruan tisztességes, szeszédés teljesen
kizárva.

Órajavitási műhely.

Mindennemű zsebórába új rugó behelyezése 40 kr.
Minden vásárolt vagy javított óráért kezességet vállalok.

Kivonat a nagy árjegyzékből:

7787. sz. legolesőbb, legjobb etrapász óra nikkeltokban, 3F óra jár. frt. 2.30	} és feljebb
8039. sz. val. ezüst páncél-lánc 11 gr. frt. 2.—	
7858. sz. ezüst remontoir, dupla fedelű frt. 5.—	
7889. sz. inga óra ütőművel, 2 súlylál, 130 cm. magas. frt. 11.50	
7929. sz. jó ébresztő-óra frt. 1.20	

Sziveskedjék nevemre és házzszámomra 75/B gon-
dosan figyelni!

Új épületek

lakások, gazdasági s

egyébb épületek

felépítésére és átalakítására

tervek és költségvetések el-
készítésére jutányos áron,
ugy azonnali, mint részlet-
fizetés mellett vállalkozom.

Grosz Mihály . . .

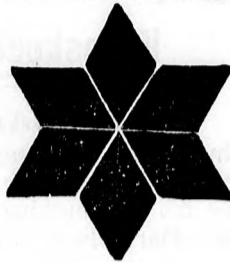
ács-mester

K O M Á R O M, Megyercsi-u. 1095.

ÜZLET MEGNYITÁS!

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a
„Komáromvidéki takarékpénztár“ átellenében levő Fried
József-féle házban, egy modern és a mai kor legkénye-
sebb igényeit is kielégítő

„a „kék

csillag“-hoz

czimzett

divatáru üzletet nyitottam.

Üzletemben a legújabb **divat, vászon, fehér-
nemű, férfi és női szabókellékek** oly raktárát
rendeztem be, mely kiváló minőség, tartósság, olcsóság
és izlés tekintetében páratlanul áll és a legmesszebb
menő kívánalmakat bármily irányban képes vagyok a
legnagyobb meglepedésre kielégíteni.

Magamat nagybecsű pártfogásukba ajánlva maradok
kiváló tisztelettel

SILBER ÁRMIN.

Üzlet átvétel!

Van szerencsém a n. é. közönséggel tu-
datni, **Ujvárosban**, a Hilbert-féle vendéglőt a
mai napon **átvettem s megnyitottam.**

Kitűnő hegyi borok, naponta friss ételek
állanak a n. é. közönség rendelkezésére.

A közönség szives pártfogását kérem.

Bogárdi László, vendéglős.

ELADÓ

100 méterm. cukorrépa

Bővebbet Oblatt Ferencznél Mocsán.

Uraknak !! **Uraknak !!**

Tavaszi és nyári öltözékek.

A tavaszi idény beálltával minden rendű öltöny elkészítésére
ajánlom **a mai divat szerinti legnagyobb választéku,
olcsó, valamint a legfinomabb szövetekkel
ellátott**

férfi szabó üzletemet.

Divatos szabásu uri öltönyök, katonai egyenruhák,
papi öltözékek: reverendák, zsinati kabátot, Attilák, ma-
gyar diszruhák, és urasági cseléd egyenruhák üzletem-
ben a legnagyobb pontossággal és figyelemmel készíttetnek.

Szövetraktáram választék tekintetében a fővárosi
üzletekkel versenyez.

PONGRÁTZ SÁNDOR
KOMÁROM.

Vármegye-utca (Asztalos ház) megyeház mellett.

PÁRTOLJUK A MAGYART

Legfinomabb kivitelű igen
célszerű villanyvilágításu

zseblámpa
csak 3 korona.

Teljes dohányzó készlet
csak 5 koronába

kerü és pedig 1 finom u.
tajtékpipa kínai ezüst foglal-
lattal, 1 hozzávaló pipaszár,
1 célszerű dohány zacskó,
1 gyufatartó, 1 tajték szivar-
szopóka, 1 szivartárcza, 1
házi pipa szárral együtt, 1
tajték szivarkaszopóka, 1
szivarvágó, 1 szivarhamu-
tartó 10 darab összesen.

4 és fél kiló körülbelül 50
drb különféle illatu finom
pipere szappan csak
5 kor.

S vegyünk csakis Magyarországnban.

Egy nagy amerikai gyár tönkrejutása folytán
azon helyzetbe jutottam, hogy az alatt felsorolt
40 darab szabadalmazott amerikai ezüst árukat
mélyen leszállított áron potom 6 frt. 40 krért
szállíthatom bárkinek és pedig:

6 drb amer. szab. ezüst asztali kés valódi an-
gol pengével

6 drb amer. szab. ezüst evővilla egy darabból

6 drb amer. szab. ezüst evőkanál

12 drb amer. szab. ezüst kávéskanál

1 drb amer. szabad. ezüst leves merítőkánál

1 drb amer. szabad. ezüst tejmerítő kanál

6 drb angol „Viktória” pohártálcza

2 drb remek asztali gyertyatartó.

40 drb összesen csak **6 frt. 40 krért**, ezen

tárgyak ezelőtt 40 forintba kerültek.

Az amerikai patent ezüst egy teljesen fehér

fém belül is, melyért jótállást vállalom.

Megrendelhetők utánvét mellett.

Neumann József-nél

Budapest, VIII., Örömvölgy-utc. 16.

Konyhakészlet

5 darab solingeni pen-
géjü kés és 1 darab
szeletelő villa csak

4 kor. 50 fillér.

6 darab zománczozott
fazék és 6 darab lábas
különböző nagyságúak
csak 5 kor. 90 fillér.

Egy valódi
Roskopf óra
kétévi jótállás mellett
csak 5 korona.

A párisi kiállítá-
son aranyéremmel
kíntetve.

Alapított 1886.
Két év óta belőtt

vadászfegyverek; biztos ön-
védelmi **revolverek,**
szabályozott és jól hordó szoba- és kerti fegyve-
reket (Flaubert) jól és olcsón szállít.

Földesi L. puska műves
Budapest, IV. Múzeumkörút 3.
Régi fegyverek újakkal kicserélhetők, javítások olcsón.
Arjegyzék ingyen.

FARKAS GYULA

vegytisztító.

KOMÁROM. — TATA.

Főüzlet: Nádor-utca 163.

Műhely: Br. Eötvös-u. 495.

Fióközllet: TATA, Fürdő-u.

Elvállal minden e szakba vágó
tisztítást és festést.

MÜHLE VILMOS

cs. és kir. udvari szállító
Temesváron.

Mag-, növény-, rózsá-, fák
stb. nagytenyészet.

Tenyészerület: 62 hold — 37 hektár.

Magvakból és virághagymákból a legjobbat.

A legnemesebb gyümölcs-, disz- és sorfákat.

A legszebb fenyőféléket és cserjéket.

Képletekkel bőven ellátott leíró katalógusok ingyen.

Postaszállítványok magvakkal 5 kor. felül bérmentve.

Minden egyes szállítványhoz „Mühle tanácsadója a kertművelésben”,
a legjobb kertészeti kézikönyv, ingyen mellékeltek.

Élő és elejtett

VADAKAT

veszek és eladok kicsinyben és nagyban.

Szállítások vidékre, mint helyben pontosan eszközöltetnek.

PRANTNER LIPÓT

hentes és vadkereskedő,

Komárom, Ferencz József-rakpart, (Dunasor).

Ujból a tengeren.

Utasaink még sokáig álltak elmerengve a nyitott
hajó fedélzetén mindaddig, míg csak el nem tűnt szemük
elől a sziget messzire ellátszó mágnes hegyével. Amely
gyorsan haladt a hajó, oly gyorsan torlódtak a gondola-
tok utasaink agyába, átgondolva a lefolyt és átélt éve-
ket. Eszükbe jutott a csendes, nyugodt és gondtalan
élet, amelyet a szigeten eltöltöttek, a kedves s kedélyes
társadalom, nemes erkölcsével, az emberi hiúság és
egyéni gyarlóságon felülemelkedő életmód, — eszükbe
jutott és összehasonlították a kínálkozó s újra felveendő
már régtől megszokott honi állapotokat, a küzdelmes s
gondterhes jövőt, a kasztrendszerű társadalmat, amely-
nek minden egyes kasztja csak addig tűri meg a maga
kebelében az egyedet, amíg azt a maga hasznára ki-
zsákmányolja, azután pedig kilöki, kiveti magából.
Eszükbe jutottak a köznapi, szürke erkölcsök, amelyeket
szibvásáron árusítanak s pénzért hajigálnak a sárba,
eszükbe jutott, hogy mily más az élet ott a szigeten,
ahol nemes ambíció, emberi érzelmek, közjóért küzdő
törekvések töltik el az életet, míg otthon a régi hazában
a hiúság, az önzés és az emberi gyarlóságok egyvelegje
képezi rugóját minden törekvésnek, minden emberi ténynek.

Ashbor egy héttel előtte fölhívta a telep lakóit,
hogy aki vissza akar térni régi hazájába, ime itt az al-
kalom használja azt fel és jelentkezzék nála. És jelentkezett
is egymásután 50 egyén, ezek között 34 nő és 22 férfi.

A főnök nem igyekezett senkit sem lebeszélni, ha-
nem feljegyezte mindenkinek a nevét és a reá vonatkozó
közelebbi adatokat. A kitűzött nap általános ünnepnappá
lón. Az elbucszáshoz megjelent a telep minden lakója
és megható volt nézni, mily szeretettel s benső odaadás-
sal búcsúznak el a távozóktól. Ashbor tartalmas, szép
beszédet intézett a távozókhoz, kérve őket, hogy tartsák
meg mindnyájukat jó emlékezetükben, de tartsák meg
azokat az eszméket is, amelyeket itt tanultak s elsajáti-
tottak és használják fel azokat otthon levő testvéreik:
embertársaik ragyogtak.

A megható beszéd után, mely egy szemet sem ha-
gyott szárazon, Ashbor a távozóknak emlékül egy-egy
arany gyűrűt adott át, amelyben a legszebb karbunku-
lusok boldogítására.

A gyűrű átadásánál újra hangoztatta Ashbor, hogy
ha a gyűrűre ránéznek, jusson eszükbe, hogy egyedül
a munka az, amely nemesít, s csakis a békés együttlé-
s az egymás iránti szeretet az, amely az emberiséget
boldogítani képes.

A távozók nevében Üzbéggy mondott a főnökhöz
és a visszamaradottakhoz lelkesült beszédet, megköszönve
nekik a vendégszeretetet és irántuk táplált jószívűséget
s szintén kért mindenkit, hogy emlékezzenek néha vissza
azokra a testvérekre is, akiket a sors keze visszaszólit
a régi hazába és néha-néha mondjanak el értök is egy
imát a Mindenhatóhoz.

A beszéd után az a roppant sok nép megrohanta
a távozókat és a sok üléstől, kézzorítás és bucsucsök-

Iszákosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy csomag Cozapor.
Kávé, tea, étel vagy szeszes italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

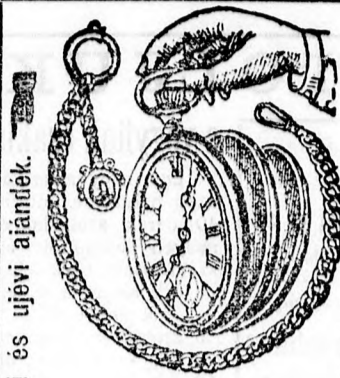
A Cozapor többet ér, mint a világ minden szóbeszéde a tartózkodásról, mert csodálatos ellenszennessé teszi az iszákosnak a szeszes italt. A Coza oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyermek egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí, mi okozta javulását.

Nemrégiben egy fiatal asszony nekünk körülbelül a következőt mesélte: „Igen én is használtam ezt a remek szert a férjem tudta nélkül és hála Istennek teljesen segített rajta. Jó férj volt józan állapotban, de sajnos, majd mindig részeg volt. Folytonos félelem, aggodalom, kétségbeesés, szegény, becselenség és szegénység középette életem. De minnek is meséltem volna el másoknak? Nem csodálatos-e igazán, hogy egy asszony a dolgot saját maga ekép irányítsa s otthonát, gondterhes tűzhelyét örömpalotává tudja varázsolni.”

Coza, a családok ezreit békítette ki ismét, sok, sok ezer férfit a szegény és becselenségtől megmentett, kik később józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Tömegek fiatal-embert a jó utra és szerencséjéhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet, mely a Cozapor tulajdonosa, mindazoknak, kik kívánják egy próba adagot díjmentesen küld, hogy így bár ki is meggyőződhessen biztos hatásáról. Kezessékünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

GOZA INSTITUTE (Dept. 101.) 71., High Holborn, London, W. C., ANGLIA.
(Levelek 25 fillér, levelező-lapok 10 fillérre bérmentesítendők.)

Még eddig
nem
létezett!

Egy valódi horgonyjárású rem. óra 36 óráig jár egy felhúzásra, világító email számlappal, 3 f 80 k Egy kínai ezüst lánc 80 kr. és egy magyaros állású valódi tajték pipa 5 évi jótállással f. 1-20 mind a három tárgy együttvéve, a postaköltséggel együtt

5 frt 50 kr.

Legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándék.

Nem tetszés esetén a pénz visszaküldetik. — Elvem, nagy forgalom, csekély haszon. Szétküldési raktár:

Kormos Béla

műórá- és ékszerész.
BUDAPEST, VII. István-ut 28.

Legalkalmasabb karácsonyi és újévi ajándék!

AZ „IMPERIAL“ gummi sérvkötő

az egyetlen, mely szolid kivitelben egyesíti magában az összes sérvkötők etőnyeit. Rendkívül tartós, ruganyos gummiöv, tollkönnyű palettával, mely minden sérvet könnyen zár és éjjel nappal viselhető s igen olcsó.

Darabja 5 frt. kétoldalu 10 frt. — Szétküldés bérmentve! — Kapható a főltalálónál:

PAPP LÁSZLÓ „Arany Kereszt“ kötszertárában. Budapest, VI. ker.

Andrássy-ut 76. szám.

Ugyanott mindennemű óvszerek kitünő minőségben 2, 3, 4, és 6 forintért tucatonként kapható.

tól alig tudtak szabadulni. Most érezték csak egyesek azt a fájó érzést, amit akkor érez az ember, amidőn operáció után meglátja megcsontított testét, amelytől egy kedves s hasznos testrésze eltávolított. Mindnyájan egybe voltak forrva; a közös együttlét, a közös sors egyggyé tette őket s sokáig nem is gondoltak arra, hogy valamelyik társuktól meg kellene válniok. Hiszen ha egy-egy öreg társuk végelgyengülésben meghalt, — a betegség nagyon ritkán pusztított a szigeten s ha pusztított, ha őlt, akkor is inkább csak az újabb jövevények között, — a halottat akkor is az egész telep gyászolta, mindnyája siratta, mintha mindenkinek szülője, vagy más legközelebbi rokona lett volna.

S ime most el kell válniok egyszerre nem is egy, hanem 56 testvértől, ötvenhat oly egyéntől, akiknek helye hiányozni fog, akiket mindennap a rendes helyükön már megszoktak mindnyájan. S most egyszerre örökre távoznak tőlük. A testrészek erővel elszakadnak a közös törzstől. S hozzá ép, egészséges részek, tetterős, munkabíró s számottevő tagok.

Eme gondolatok czikkáztak át az ottmaradó bucsuzóktól s könnyekkel teltek meg a szemek, a fájdalom és részvét könnyeivel. Sokáig vették körül a távozókat, sokáig siratták őket, míg végre Ashbor, kit magát is nagyon meghatotta eme szivettépő látvány, indulásra készítette a népet. Ekkor aztán mindenki a téren veszteglő automobilokhoz s antilopfogatokhoz igyekezett s az első gépkocsit nemsokára a tööbi is követte.

Üzbéggy és neje, Ashborral s a bizottságok főnökeivel az első gépkocsin ültek. Könnyes szemekkel nézett körül a gróf ama helyen, ahol éveket töltött el s fájó szívvél vett búcsut a teleptől. Vilmának azonban, kit szintén meghatottak a bucsuzás fenséges pillanatai,

örömkönnyek rezegetek szemében. Ime beteljesedék egyetlen s leghőbb vágya: hazamehet és viszontláthatja ismét szüleit, rokonait, ama kedves vidéket, hol született s ifju korát élte. Kimondhatatlan boldog volt, hogy eme régi vágya teljesülőben van. Ily vegyes érzelmek között érkeztek meg a hajóhoz, amelyen kékszegélyű, fehér selyem lobogó, a Mágnessziget lobogója lengett.

A hajó már teljesen felszerelve, indulásra készen állott. A megérkezés után Ashbor és a bizottságok fejei azonnal a hajóra mentek és Ashbor a hajóskapitánynak átadta a boritékba zárt utasítást, azon meghagyással, hogy azt csakis a nyílt tengeren bonthatja fel. Ennek megtörténte után az 56 utas, miután a visszamaradóktól mégegyszer szívélyesen elbúcsúztak, hajóra szállt, ahol mindenkinek a helye kijelöltetett. A hajón Ashbor-tól s társaitól újra elbúcsúztak s ez alkalommal megígérte Ashbor Üzbéggynek, hogy a Magnézia (ez volt a hajó neve) évente kétszer Kalkuttába fog behajózni, ahol árukat cserél, hoz és visz s ha oda majd ír, ő elviteti a levelét, viszont évente kétszer ő is értesíteni fogja a telepről. Ha pedig kedve kerekednék eljönni újra a szigetre, a „Magnézia“ készségesen elfogja őt hozni.

Ezen ígért igen nagy örömet okozott Üzbéggynek, ki szintén megígérte, hogy bőven fog írni mindenről, valamint könyveket is küld, amelyeknek hasznát vehetik a szigeten.

Még egy ölelés s újból kézszorítás és kölcsönös szerencsekívánatok között a hajó felszedte horgonyait, hogy a népség üdviválgása között elinduljon.

4% KÖLCSÖNT

tőke-törlesztéses
készpénz-

20—30—40—50—65
évi időtartamra már 1000
koronától kezdve, a becs-
érték $\frac{3}{4}$ része erejéig
első és második helyre

földbirtokra,

továbbá $4\frac{1}{2}$ %-os kamat-
alapon $27\frac{1}{2}$ vagy 45 évi
törlesztésre a becsérték
 $\frac{1}{2}$ része erejéig, csakis
első helyre

KOMÁROM-BELTERÜLE-
TÉN FEKVŐ BÉR-

HÁZAKRA,

végül: katonatiszti - tiszt-
viselői és személyhitelek
leggyorsabban eszközöl,
— már meglevő drágább
kamatu tartozásokat ilye-
nekre áttcserél igen cse-
kély utólagos jutalék fel-
számítás mellett a

KÖZPONTI HITEL- FORGALMI INTÉZET

BUDAPEST, VII. Szigetvári-utca, 24/c.

Csak telekkönyvi kivonat
szükséges!

Felvilágosításra válasz-
lyeg kérik. || Tisztességes közvetítőket
jól álljzunk.

90 Minden órajavítás krajczár!!

2 évi jótállás mellett.

Vidéki javításokat pontosan eszközölök.

KORMOS IBÉLA, műórás.
BUDAPEST, VII. István-ut 28.

Jó és olcsó, ideális és egyetlen a
Mária Joseph park közelében

Remek kilátás a park, tó, sziget,
hid, barlang vizesés stb.-re.
Tiszti szállások. Villanyos megálló-
hely Fácán-utca sarkán.

Szőlőlugast

ültessünk minden ház mellé és kertje-
inkben, föld- és homoktalajon.

A szőlő hazánkban mindenütt megterem s nincsen
oly ház, melynek fala mellett a legesekélyebb gondo-
zással felnevelhető nem volna, ezenkívül más épületek-
nek, kerteknek, kerítéseknek stb. a legremekebb díszé,
anélkül, hogy legkevésbé helyet is elfoglalna az
egyébire használható részekből. Ez a legháladosabb
gyümölcs, mert minden évben terem.

Erre azonban nem minden szőlőfaj alkalmas
(bár mind kuszó természetű), mert nagyobb része ha
megnő is, termést nem hoz, ezért sokan nem érték el
eredményt eddig. Hol lugasnak alkalmas fajokat ültettek,
azok bőven ellátják házukat az egész szőlőérés idején
a legkitünőbb muskatály és más édes szőlőkkel.

A fajok ismertetésére vonatkozó színes fény-
nyomatu katalógus bárkinek ingyen és bérmentve küld-
dik meg, aki címét egy levelezőlapon tudatja. Borfajú
szőlőtények is még nagy mennyiségben kaphatók
leszállított áron. Borok családi fogyasztásra 50 l. és
feljebb olcsó árban és „Delaware” sima, ültetéshez és
ebből borminta.

Érmelléki első szőlőoltványtelep
Nagy-Kágya, Biharmegye.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsém a n. é. építető közönség szives figyelmébe ajánlani a Ferenc-
József rakpart 98. sz. alatt több év óta fennálló

építkezési és vállalati irodámat.

Hol elvállalok bármily terjedelmű építkezésekhez szükséges **tervek és költségvetések** elkészíté-
sét úgy Komáromban, mint vidéken; ugyszintén **lakóházak, gazdasági és nyilvános épü-
letek, valamint üzleti helyiségek** ujjonnanai építését, átalakítását és az ott előforduló
mindennemű munkálatokat.

Az építkezést a legrövidebb idő alatt a n. é. közönség teljes meglegedésére a
legolcsóbb árakon s minden elfogadható részletfizetésekre is teljes felelősségemre
elvállalok.

A nagyérdemű közönség bizalmát és becses pártfogását kérve vagyok mély tisztelettel

Ifj. PILCZ KÁROLY,

okl. kőműves mester és vállalkozó.

6--9 éves
gyermeknek

Czélszerű összeállítás

9--12 éves
gyermeknek

Andersen meséi Megkapó fordulatokban bővel-
kedik e kötetben minden mese.
— 5 színes műmelléklettel.

Ezeregyéj Eredeti arab mesék, gyermekeknek való
élvezetes átdolgozásban — 5 színes
műmelléklettel.

Grimm meséi E könyvből sok és hasznos tanul-
ságot meríthet a gyermek. Egyéb-
ként a leghíresebb gyermekmesék tárháza. — 5 színes
műmelléklettel.

Meseforrás Kárpáthy Zoltán mesekötete ez, mely
könyved, a gyermekeknek a legha-
tározottabban alkalmas versekkel van tele — 5 műmel-
léklettel.

A 4 könyv diszkötésben 1 lrt. 85 kr.

Robinson Crusoe. A leghíresebb ifjúsági irat,
melyet minden gyermeknek
el kell olvasni. Hat igen szép színes képpel.

A rézbőrű bosszúja. A kiveszőfélben levő in-
dián faj jellemző népszokásai,
kalandjai, életviszonyait hűen, érdekesen tárgyaló
kötet. — Sok szép színes műmelléklettel.

Vitorlás a föld körül. Jules Verne legked-
veltebb ifjúsági fanatisztikus regénye után átdolgozva
gyermek számára.
Hat remek színes képpel.

Afrikai ember vadász. Tengeri történet az if-
júság számára. Érde-
kes tartalma szinte lebilincseli az olvasót s
ugyszólván alig tud a kötettől megválni, míg azt végig
nem olvassa. Pompás
kivitelű színes képei csak emelik a könyv
érdekességét.

A 4 könyv diszkötésben 1 lrt. 85 kr.

Megrendelések csakis a Pannonia könyvkeresk.-hez (Baross-u 74.) intézendők.

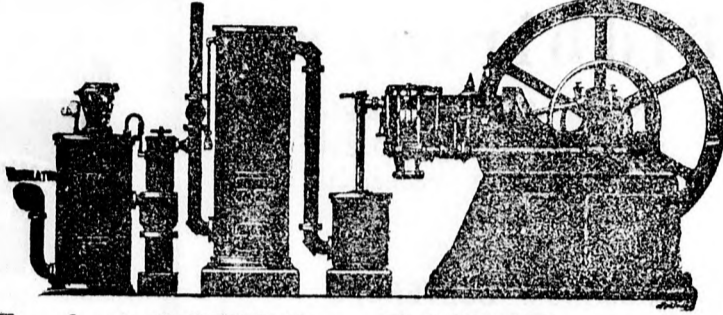

CSOKOLÁDÉK
 ZSA-SÜZEMÉNYEK
 BÖLVEK
 BESSZERTÉK
 KAKAO
 ÉRKES
 KÁVÉPÖZTÉK

„CHOCOLÁDÉ LOBOSÍTÓ”

Ne vegyen
 ezimbalmot
 vagy
 harmoniumot
 míg
 Reményi Mihály
 műhangszerész
 legújabb képes árjegyzékét
 át nem olvasta, mely ingyen
 és bérmentve küldetik.
 Budapest, Király-utca 46/L. sz.

Eredeti OSERS és BAUER motorok

BUDAPEST, VI., Podmaniczky-utca 18.
 Motorgyár és vasöntöde: Bécs.

Benzin- és petroleum-motorok és locomoblok, szivó-gáz-motortelepek
 2-3 fill. üzemköltséggel. — Kedvező fizetési feltételek. — Elsőrangú
 gyártmány. — Költségvetés és árjegyzék ingyen.

GŐZSÉPTŐ KÉSZLETEK
 KEDVEZŐ FELTÉTELEK MELLETT
 ÜSÉRE ÜZLETEN IS KÖTTETVEK

AGRARIA

A SZAB. OSZTR. MAGYAR
 ÁLLAMVASUT-TÁRSASÁG
 RESKVAI MEZŐGAZDASÁGI GÉPGYÁRÁRÁNAK
 VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

NICHOLSON GÉPGYÁR
 RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
 GAZDASÁGI GÉPOSZTÁLYÁNAK
 VEZÉRÜGYNÖKSÉGE.

AZ
„AGRARIA”
 HAZÁNKBAN AZ EGYEDÜLI IPARTERJESZTŐ VÁLLALAT,
 MELY KIZÁRÓLAG MAGYAR GYÁRTMÁNYOKAT HOZ
 FORGALOMBA.

„FONTOS!”

ÁLTALÁNOSAN ELISMERVE!

A VESZPRÉM VÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET
 KIALLITÁSÁN BEMUTATOTT
 NYILVÁNOS SZÁNTÁSÉRT
 NAGY ARANY ÉREMMELEK ÉS DISZ-
 OKLEVÉLLEL KITÜNTETVE.

PÁROS SORU VETŐGÉPEINK .
 TULSZÁRNYALTAK AZ IDEGEN
 GYÁRTMÁNYOKAT
 ARANY ÉREMMELEK KITÜNTETVE
 MINDEN TALAJHOZ MEGFELELŐ VETÉSI
 UTASÍTÁS = JUTÁNYOS ÁRAK =

ÁRJEGYZÉKÜNK
 MINDEN GAZDÁNAK FONTOS
 TANÁCSADÓ ÉS KIVÁRÁSI
 DUMENTESEN KÜLDETIK

SÜRGÖNY VAGY LEVÉLCZIM:
„AGRARIA”
 BUDAPEST

A Melichar-féle cs. és kir. szabadalmazott

„UNIKUM DRILL”

servetűgép,
 egy ezélszerű
 szerkezet, ke-
 vés vancsér-
 szükséglet,
 pontos szabá-
 lyozhatóság, mint
 tartósság te-
 kintetében va-
 lamennyi
 gyártmány kö-
 zött első helyet
 foglal el.
 Erről tanuskod-
 dik azon körülmény,
 hogy az utóbbi 10 évben 25.000-nél több ily
 gép adatott el. Ábrás leírással és árjegyzékkel ingyen szolgál:

MELICHAR FERENCZ

csász. és kir. szabadalmazott
 vetőgépgyárának raktára. —
 Magyarországi vezérképviselő:

Sziöcs Zsigmond, Budapest, VI. ker., Nagymező-utca 68.

Minden gazda a saját érdekében eszelelszik, ha a
 hírneves és csakis eredeti „Bácher”-féle
 aczélekeket és fégelyaczel-eketestet
 vásárolja.

A Bácher-féle ekék és eketetek kisgazdák számára is készülnek és úgy
 könnyű súly, biztos járás, mint tartósság tekintetében minden más gyártmányt
 felülmúlnak és munkateljesítés tekintetében kiválnak.

Az ekék fej tökéletesen
 aczélekből készül, me-
 lyekért 5 évi szava-
 tósságot vállalok.
 Árjegyzékét és
 árnyilatkozatát kés-
 séggel ingyen küldök.
 Magyarországi vezér-
 képviselő:

Sziöcs Zsigmond
 Budapest, Nagymező-
 utca 68.

BÄCHER RUDOLF kizár. ekegyára raktára.

Nyomatványokat a legizlésebben és legjutányossabban a „PANNONIA”
 könyvnyomda készít.